

Эбэрдэ

Балаҕан ыйын 19 күнэ -- Кутурбан күнэ

Урбаанныыт күнүнэн! Урбаан эйгэтин ытыктабыллаах үлэһиттэрэ!

«Чурапчы улууһа (оройуона)» муниципальнай тэрилтийи дьаһалтатын ааптыттан идэлээх бырааһынньыккытынан — Урбаанныыт күнүнэн итиитик-истинник эбэрдэлиибин!

Улууспутугар 90-нус сыллар бүтүүлэригэр апы-эргээн сайдан барбыта, ол күмтэн улууспутугар биридиллээн апыһыттар баар буолбуттара. Кинилэр оччотооҕу быһык, уларыта тутуу күмүрүгэр нөһилюннээх улахан көмө, тирэх буолбуттара. Күн бүтүн бу хайысха дойдубут бары өттүгэр киниик сайдар күмүгэр, биһиги улууспутугар эмиэ лалла тупсан, улуус социальнай-экономическай көрдөрүүтэ сыллата өрө тахсарыгар улахан төһүү буолар. Билигин бу эйгэ туспа фондалаах, үлгээх-харчылаах, сапта тахсар урбаанныыттарга үтүс сүбэни-аманы, көмөнү онорор кыахтаах. Бу барыта үлэ-хамнас согтоох хайысханан ыһыллан иһэрин туоһулуур.

Биһиги олус үөрөбүт, биһиги урбаанныыттарбыт улуус ыһтар бары политикатын согтоохтук ыһынан, улууска ыһтылар дьаһаллары ойоон үтүс спонсорскай көмөлөрү онороллорун үрдүктүк сыаналыбыт, махтанабыт! Чурапчыбыттар апы-эргээн үлэтин сайдыыта үтүс дьону атахтарыгар туруоран, үтүс дьонго үүнэргэ-сайдыыга кыахтары биэрдэ. Оттон улуус сайдыытыгар сүрүн көмөнү, кыабы биэрбитин бүтүннү Чурапчыбыт урагы костүүтэ туоһулуур.

Бу күн идэлэригэр бэринилээх, эргээн сайдыытыгар олохторун анаабыт, эдэр ыччакка хөлбур буолар, өр сылларга бу эйгэ үлэһиттэригэр дьоммутугар улахан эбэрдэбитин анылыбыт. Эһиги сыраллаах үлэһитин үрдүктүк сыаналыбыт!

Улуус бары урбаанныыттарыгар чэпчээн доруобуйаны, уйгулаах олох, дьэ-күргэннигэр дьол-сорту тосхойдун!

А.Т. ПОГОВИЦЫН,

«Чурапчы улууһа (оройуона)» МТ баһылыга.

УМУНУЛУБАТЫН, ХАТЫЛАММАТЫН

Балаҕан ыйын 19 күнэ — Хоту көһөрүлүү кыттылаахтарын ахтар-саныыр Кутурбан күнэ. Уот кураан, хааннаах сэрии бүтүүкөн турдагына, 1942 сыллаахха Чурапчы оройуонун 41 колхуонун хоту оройуоннарга күөс өгүтүнэн көһөрбүттэрэ. Фронтта анаан балыктааһында бэлэм суох алаас дьонно, чуолаан дьахталар, кырдыаастар, оҕолор утаарылыбыттара. Абыһах сыллаагына төһө киһи онно тийэн суорума суоһаммыта чып кистээһинэ тугулара. Кэлин биер дойдулаахтарбыт кини ыһтырылаах муһуһахтарга тый көтөбөн, бу дьаһал ыһыһаһын, күөс өгүтүнэн модьуйан туран чурапчылары хоту көһөрүүтэ ыһтыгыттарын, төһө киһи онно тийэн суорума суоһаммытын, оройуон итингэн улахан охсууну ыһыһын аһаастык эдэр буолбуттут.

Билинни күмэ Кэриэстэбил күнүн сыл аайы бэлэстээн, биһиги ыччаттарбытыгар ол ыар юми умну-багыттар, манньк алдырхай хатыламматыгар туһулуубут. Ыйыт балаҕан ыйын 19 күнүгэр эмиэ араас хабааннаах дьаһаллар ыһтылылалара быһаанналар. Күн бүтүн улууспутугар 135, Дьокуускай куоракка уонна өрөспүүбүлүкэ атын улуустарыгар барыта 124 Хоту көһөрүлүү кыттылааҕа олорор.

Аҕа дойдуга Улуу сэриитин юмүгэр биер дойдулаахтарбытын аймаабыт харах уулаах алдырхай хаһыт да хатыламматын. Үүтүр колүонэ оччотооҕу юм сирэһиһтэрэ буолбут биер дойдулаахтарын сырдык ааттарыгар сүтүрүөт, кинилэр ааттарын үйэтигэр ытык иһтээх.

«СО» корп.

Тыа хаһаайыстыбата

КҮНҮНҮ ХОМУУРГА

Самаан сайыммыт ааһан күһүнү күмүгэр тураллар. Сэмээн таһара — кыстыкка бэлэмнэммит хасааны көрүнүү, түмүү күнэ. Улууспутугар сайыммыт оттоһун түмүктээн эрэр, бурдук хомуура, сийлэһи, сенаһы бэлэмнээһин үгэс. Хомуур үлэһитин туһунан улуустаагы тыа хаһаайыстыбатын управлениестын кылаабынай агронома Марианна Пермякова билиһиннэрэр.

тар ахсаана сыллата эбиллэр, оттуур киһи ахсаана кыранан аччыыр.

Быһырын Болутур нөһилюгэ 1700 тонна сийлэһи, 200 тонна сенаһы бэлэмнээбитэ, Одьулуун 450 тонна сийлэстээтэ. Ыйыт быһаан быдан үрдүк. Бу күнүгэр сийлэс, сенаж, күөх маасса бэлэмнээһинигэр үлэһи сылдьаллар. Ардахтан мөһөйдөтөн тохтуу сылдьан баран билигин тигиһэчи үлэһиһтэр. Кини ыһылаах «Мындааайы» ТХПК-тан, «Комплек» бааһынай хаһаайыстыбадан урагы Бахсыга, «Киров» бааһынай хаһаайыстыба (сал. В. В. Местников) 53 гектар, Чыалпараҕа «Кырымах» (сал. Н. Н. Лыткин) 33 гектар ыһылаахтар.

633 гектарга бурдук ыһылыбыта. 640 тонна бурдугу хомуйарга суоттаммыһыт: Ыһыһы, айыһа таһаарыт мөһөйдөргөтөн иһтэн, хойутуу саҕалаабыһыт. Аны ыйтан ордук юмэ ардах түсүккэ, ыһыһыт курааннаабыта. Кэлинни ардахтаран балаҕа үүнү эрээри, толору сийлэс. Онон сүөһү эһи аһыһыгар анаан бэлэмнээһин.

141 гектарга хортуонпуй олордулуна. Бу күнүгэр хомуур үлэс бара турар. Хортуонпуй үүнэриитигин ситиһиһтэхтик дьарыктанар, 25 гектар сиргэ ыһыт Д. Д. Павлов 10 киһилээх биригээдэ анал хортуонпуйу хостуур комбайнынан үлэһи. Кураан күнүгэр баҕаһа, бүтэрэргэ сорукутанан, симиэһин тохтоло суох үлэһиһтэр. Амма орто оскуолатын «Эй» оҕуруот аһын үүнүгэр югөрө-тиит 4 гектарга хаһыһыта ыһыта. Бу күнүгэр хомуйа сылдьаллар, аһыһа таһаардылар. Үүнүгүрэ үчүгэй.

Кормопроизводствоты сайымнарыт бырагыраамаҕа кириһтэн, быһырын «Мындааайы» ТХПК, Бахсы, Хайахсыт, Толуй нөһилюгэ сир таһастыт тэһиниһтэри ыһыттар. Сылантан П. Д. Трохимов сенаһы суулуур обмотчик ыһыһа. Утарыта үбүлэһиһтэ кириһтэн (ороспүүбүлүкэ, улуус, нөһилюк, хаһаайыстыба) «Мындааайы» ТХПК, «Комплек» бааһынай хаһаайыстыба ХТЗ тыраахтар булуһулар.

Оту аһыһыгар баҕалаах хаһаайыстыбалар 1000 тоннаҕа сайаалка түһүрүһтэр. «Дүлүдэлаах» (сал. В. В. Платонов), «Иһүргүн» (И. С. Константинов), «Буһа» (А. И. Андросов) бааһынай хаһаайыстыбалара, о. д. а. бааллар.

Бааһыһыт тупсарыһа сийк сагыһыһыттар «Комплек» бааһынай хаһаайыстыба, А. И. Андросов хаһаайыстыба үлэһиттэр сирдэрин хорутулар. И. С. Сергеев бааһыһыт констениһтэ, хоруттарда.

Бу күнүгэр оттоһуну түмүктүүт, бааһыһа кураан күнүгэр туһанан күөс үлэһиһтэр соруку турар.

Күһүтэ Алексей СЛЕПЦОВ.

Ыйыт сайын оттоһунна улуус үрдүнэн 42293 тонна оту соҕотуопкалыырга быһаан тэрдиллибитэ. Быһырынныт быһаан 40983 тонна этэ, оту 39200 тоннаны соҕотуопкалаан быһаан 95,6 бырыһыан толорулуубута. Ити иннинээҕи 2016 сылга 38711 тоннаны соҕотуопкалаабыһыт. Оттон ыйыт балаҕан ыйын 10 күнүгэригэр турутуһан, 38767,5 тонна от соҕотуопкалаһа. Көстөрүн курдук, сыллата оттоһуммут быһаана эбиллэн иһэр.

Ыйыт саас тымныт буолан сылгы аһыһыкка кириһтэ, мөччирэһт хойутуу тахсан сүөһү эмиэ оту сийбэс, онон кур от ордуһаҕа. Аны элбэх иһтээх хойуһа ууга баҕаһыта. Сайын саҕалаһыһа тымныт, кураан буолан от хойутуу сийһиһтэ, отчуттар окко хойутуһан кириһтэрэ. Ыйыт 20484 сүөһүнү, 17011 сылгыны кыстыкка киһтэр соруку турар. Барыһаһын быһыһыһын, 39500 тоннаны оту соҕотуопкалыыт кыахтааһыт. 2200 тонна сийлэһи, 250 тонна сенаһы бэлэмниир сорукуһаһыт. Балаһыт толордохтуһа, сүөһүбүтүн, сылгыһыт аһыһыһын толору хааччылар кыаһыһаһыт.

Барыта улуус үрдүнэн 56141 гектар оттонор хойуһааһыт, оттон 38500 гектар оттонно. Эпэһитим курдук, Кыһаһаһа, Бахсыга үрэхтэр уугуһан, аһын да нөһилюгэргэ хойуһа уу аһыһыт кириһтэн оттуур иһт кыччааһа. Ол эрээри от үүнүүтэ үчүгэй буолан, кэлин кураан күнүгэр тураннар, улууспун территорияһыттан сыт тахсар онпугун ыһааһыт. Билигин 41 звено (биригээдэ), 157 киһи оттуу сылдьаллар, 102 тыраахтар үлэһиһтэр. Сайыммыт юмэ 819 звеноһа (161 механизированнай, 652 полумеханизированнай) 195 киһи оттоһо. Барыта 660 тыраахтар үлэһтэ. Бу өгүтүнэн көрөр буолаһа, тыраах-

